

**İzmir, Manisa, Denizli İllerinde Bağların Bor Beslenme Durumunun Belirlenmesi ve Bor Gübrelemesinin
Bağlarda Verim Üzerine Etkisinin Araştırılması**

Projeyi Yürüten Kuruluş	Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
Proje Yürütücüsü	Dr. Nejat ÖZDEN
Yardımcı Araştırmacılar	Nuri CANDAN, Ömer SÖKMEN, Süleyman ŞEN, Vural KARAGÜL, Ali ERTÜRK
Başlama-Bitiş Tarihleri	2014-2016

Proje Özeti: Bitki besin maddeleri toprak verimliliğini tayin eden faktörlerin başında yer almaktadır. Bitkiler yaşamsal faaliyetlerini sürdürebilmeleri, büyüüp gelişebilmeleri ve ürün verebilmeleri için gelişme ortamından birçok besin elementi alırlar. Bu besin elementleri, bitkinin büyümesi ve normal gelişmesi için gerekli olan ve kendi fonksiyonları yönünden başka hiçbir kimyasal elementin yerlerini dolduramadığı elementlerdir. Bitkilerde noksanlık ve toksite belirtilerine neden olan toprak bor seviyeleri arasında çok az bir fark bulunmaktadır. Bu nedenle bilinen mutlak gerekli mikro besin elementleri arasında, noksanlık ve toksite belirtileri en yaygın olarak görülenlerin başında gelmektedir. Bor gübrelemesinin bağ bitkisinin verim ve kalitesi üzerine yaptığı bu olumlu etkiler göz önüne alındığında topraklarımızdaki bor noksanlığı görülen alanlarda bor gübrelemesinin mutlaka yapılması gerekmektedir.

Gerçekleştirilecek çalışmada, İzmir, Manisa ve Denizli illerinde çekirdeksiz üzüm yetiştiriciliği yapılan bağ alanları gezilerek, toprak - bitki örnekleri alınacak ve yapılacak analizler sonucunda bir durum tespiti yapılmaya çalışılacaktır. Bu tespit sonucunda elde edilen veriler esas alınarak İzmir, Manisa ve Denizli illerinde belirlenen lokasyonlarda kurulacak denemelerle sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yapılacaktır. Denemeler, 2015 ve 2016 yıllarında iki yıl süre ile belirlenen beş ayrı lokasyonda yürütülecektir. Her lokasyonda topraktan, yapraktan ve toprak + yapraktan bor uygulamalarının olduğu denemeler kurulacaktır. Denemeler, tesadüf bloklarında faktöriyel deneme desenine göre beş tekerrürlü olarak yürütülecektir. Topraktan ve yapraktan bor gübrelemesi için bor kaynağı olarak BOREN tarafından sağlanacak olan % 20.8 B içeren Etidot-67 gübresi kullanılacaktır. Sonuçta, öncelikle bölgede yapılacak tarama çalışması ile önemli bir üretim materyali olan çekirdeksiz üzüm yetiştiriciliği yapılan bağ alanlarında öncelikle bor ile ilgili olası beslenme sorunların ortaya konulması amaçlanmaktadır. Sonrasında yapılacak çalışmada çekirdeksiz üzüm yetiştiriciliği yapılan bağ alanları için uygulanması gereken bor miktarları belirlenerek kaliteli ve yüksek verimli ürün elde edilmesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Bor, bağ, gübreleme, verim, kalite